

Jak funguje supervize psychoterapie? Je to podíl spojení, koncepce, loajality, sladění a jednání

Edward C. Watkins; Univerzita severního Texasu

Zdroj: WATKINS, C. Edward. How does psychotherapy supervision work? Contributions of connection, conception, allegiance, alignment, and action. *Journal of Psychotherapy Integration* [online]. 2017, 27(2), 201-217 [cit. 2024-01-11]. ISSN 1573-3696. Dostupné z: doi:10.1037/int0000058

Jak funguje dohled nad psychoterapií? A proč se někteří zaměřují na výhody, zatímco jiní ne? Tyto otázky jsou zde zváženy na základě kontextuálního modelu vztahů (CSRM; Watkins, Budge, & Callahan, 2015). CSRM má tyto podmínky: a) je provedena 1 důležitá proměnná objasnění/korekce a přidává se 1 nová proměnná, b) úloha dohlázeitele, který má větší hlas, a c) 5 velkých proměnných, na kterých záleží – spojení, koncepce, loajalita, sladění a jednání – jsou navrženy jako průřezově klíčové buď v příznivém, nebo nepříznivém rozvíjení všech vztahů v supervizi. Prezntujeme některá specifika těchto 5 proměnných a jsou navrženy některé hypotézy výzkumu a je zdůrazněn další krok ve vývoji CSRM – vytvoření výzkumné základny.

Milneho (2007, str. 439) definice psychoterapeutické supervize:

Formální ustanovení schválených orgánů supervize, které je zaměřeno na práci a které řídí, podporuje, rozvíjí a vyhodnocuje práci kolegů. Hlavními metodami, které školitelé používají, jsou korektivní zpětná vazba na provedení terapie, výuku a stanovení cílů spolupráce. Cíle supervize jsou "normativní" (např. kontrola kvality), "regenerační" (např. podpora emočního zpracování) a "formativní" (např. udržování a usnadňování schopností, schopností a obecné účinnosti supervizorů).

Perspektivy dohledu se seskupují do tří skupin: psychoterapeutická, vývojová a sociální role/proces (Bernard & Goodyear, 2014; Watkins & Milne, 2014). Perspektivy psychoterapeutického dohledu jsou zaměřeny na učení se určité formě psychoterapie, přičemž samotný dohled je jedinečně poznamenán naučenou psychoterapií (např. Liese & Beck, 1997; Sarnate, 2016). Perspektivy vývojového dohledu jsou zaměřené na vývojové fáze, vývojovým otázkám, které jsou v těchto fázích, a významu vývojové schopnosti školitele reagovat (např. Ronnestad & Skovholt, 2013; Stoltenberg, Bailey, Cruzan, Hart, & Ukuku, 2014). Perspektivy sociální role/procesu se zaměřují na vyvíjející se vzdělávací potřeby dohlázeitele a na

role orgánů dohledu, které nejlépe odpovídají těmto vyvíjejícím se potřebám (např. Bernard, 1997; Holloway, 2014). Modely dohledu druhé generace (např. modely běžných faktorů), i když se stále shlukují pod psychoterapeutickými, vývojovými nebo sociálními rolemi, se objevily pouze v posledním přibližně 10 až 12letém období a jsou důkazem pokračujícího a neomezeného růstu supervize (Bernard & Goodyear, 2014).

Supervizní dohled je účelově vzdělávací, hierarchický ve vztahu a má hodnotící povahu (Bernard & Goodyear, 2014; Corey, Haynes, Moulton, & Muratori, 2010; Page & Wosket, 2015); jeho primárními úkoly jsou: a) rozvoj/posílení koncepčních a léčebných dovedností; b) vývoj/krystalizace psychoterapeutovi identity; c) rozvoj přesvědčení o smysluplnosti psychoterapie; a d) sledování léčebného úsilí a zabezpečení péče o klienty (Americké psychologické sdružení, 2015; Hess, Hess, a Hess, 2008).

Důležitá je otázka výsledku psychoterapeutického dohledu, ale prokázat jedinečný afekt však není snadné. Výzkum supervize je již dlouho uznáván jako náročný, nejobtížnější proveditelný a obecně zaostává za psychoterapeutickým výzkumem (Hill & Knox, 2013; Russell, Crimmings, & Púst, 1984). Milne a jeho kolegové (Milne et al., 2012) dokonce porovnali současný stav výzkumu supervize s psychoterapeutickým výzkumem v 50. a 60. letech, přičemž otázky měření a účinnosti jsou nyní preventivním problémem. Bernard a Goodyear (2014) identifikují pět širokých oblastí zkoumání supervize: a) účinky dohledu přecházející na klienty; b) účinky dohledu na interakci supervizor - supervidovaný; c) přímé účinky dohledu na dohlížecí pravomoci; d) faktory, které zprostředkují a zmírní dopad supervize na způsobilost supervidovaného; a e) charakteristiky supervizorů. Většina výzkumů se dosud zaměřila na zprostředkování a zmírňující faktory, které ovlivňují dohled (např. proměnné vztahu, vývojového zvažování; Bernard & Goodyear, 2014). Kritika výzkumu supervize zahrnuje přílišnou závislost na sebehodnocení, přílišnou závislost na korelacích, ex post facto designech, omezené velikosti vzorků, omezenou pozornost věnovanou procesním studiím a omezený počet opatření specifických pro zdravou supervizi (Ellis, D'Iuso, & Ladany, 2008; Hill & Knox, 2013; Watkins, 2014a).

Objevují se dva typy výstupů – výsledky supervize a výsledky klientů – ty získali pozornost ve výzkumu psychoterapeutického dohledu. Zkoumání dopadu

supervize na klienta, je možná nejtěžší problém ke zkoumání (Inman, Hutman, Pendse, Devdas, Luu, & Ellis, 2014; Wampold & Holloway, 1997). Teprve v období posledních 10 let se začal objevovat přísný a slibný výzkum o výsledku klienta/dohledu (Rieck, Callahan, & Watkins, 2015; Watkins, 2011a). Údaje však byly smíšené, přičemž některé studie naznačují, že dohled skutečně kontaminuje výsledky klientů (Bambling, King, Raue, Schweitzer, & Lambert, 2006; Callahan, Almstrom, Swift, Borja, & Heath, 2009; Rieck et al., 2015; Wrape, Callahan, Ruggero, & Watkins, 2015), zatímco jiné studie nepotvrdily, že tomu tak je (Rousmaniere, Swift, Babins-Wagner, Whipple, & Berzins, 2016; Bílá & Winstanley, 2010). Tento soubor přísných vyšetřování, i když je jejich počet poměrně omezený, je přinejmenším dobrým začátkem a je velmi slibný pro budoucí studium v této oblasti.

Mnohem snazší bylo studovat zkoumání dopadu supervize na supervidovaného, takto orientovaný výzkum je s námi nejméně od 60. let (Holloway, 1984; Lambert, 80. V průběhu historie supervize se vyčlenily některé proměnné, kterým se věnuje pozornost: změny terapeutických dovedností, růst a vývoj identity terapeuta, smysl supervidovaného na změny sebeúčinnosti, změny úrovně sebenáhledu pod supervizi, odchylky v konfliktu rolí a nejednoznačnosti rolí a změny v dohledu nad emocionální zkušeností (např. snížení úzkosti; Ellis & Ladany, 1997; Inman a kol., 2014). Akumulace kvantitativního a kvalitativního výzkumu naznačuje, že supervize má řadu vysoce pozitivních přínosů i pro dohlázele, včetně zvýšeného sebeuvědomění, lepších znalostí o léčbě, lepšího získávání/využití dovedností, zvýšené sebeúčinnosti a posílení vztahu mezi supervizorem a klientem (Goodyear & Guzzardo, 2000; Hill & Knox, 2013; Holloway & Neufeldt, 1995; Inman a kol., 2014; Inman & Ladany, 2008; Lambert & Ogles, 1997; Wheeler & Richards, 2007; Wilson, Davies, & Weatherhead, 2016). Jak Bernard a Goodyear (2014) správně poznamenali, "důkazy o dopadu supervize byly dobře prokázány" (s. 301). Neoficiální případové studie založené na praxi také podporují závěry o příznivých účincích supervize (např. Holloway 2016; Krug & Schneider, 2016; Mcneill & Stoltenberg, 2016; Newman & Kaplan 2016).

Existuje však odvrácená strana přinášející výsledek, který si také zaslouží pozornost: Pozitivní dopad ne vždy převládá. Stejně jako psychoterapie může mít negativní účinky, byly prokázány i u supervize (Ellis, Berger, Hanus, Ayala, Swords,

& Siem- bor, 2014; Ellis, Creaner, Hutman, & Timulak, 2015; Hill & Knox, 2013). Zdá se, že negativní účinky často vyplývají z nějaké formy zneužití moci a vztahových prasklin (např. Bang & Goodyear, 2014; Friedlander, 2015; Ramos-Sánchez a kol., 2002; Wilson a kol., 2016). Psychoterapeutický dohled může být tedy dobrý i špatný. Ale proč?

Jako dohlížitelé máme tendenci být zásadně přesvědčení, mít naději, že dojde k přenosu: Prostřednictvím rozvoje a zlepšení léčebných dovedností terapeuta a konceptuálnímu porozumění prostřednictvím dohledu budou tyto rozvinuté / vylepšené dovednosti a porozumění převedeny do léčebné situace a odpovídajícím způsobem budou mít blahodárné účinky klienta (Goodyear & Guzzardo, 2000; Lichtenberg, 2007).

Supervize psychoterapie - Kontextuální model vztahu

Kontextuální model vztahu supervize (CSRM; Watkins, Budge, & Callahan, 2015; Watkins, Wampold, & Budge, 2015), dozorčí extrapolace Wampoldova podvodného psychoterapeutického vztahového modelu (Budge & Wampold, 2015; Imel & Wampold, 2008; Wampold, 2001, 2007, 2010; Wampold & Budge, 2012; Wampold & Imel, 2015), to je teoretická základna pro mou diskusi. CSRM, která zdůrazňuje vztahové spojení, očekávání/cíle a dohledovou akci, má dva základní vztahy mezi orgánem supervize: a) supervize je silným mediátorem, který je v důsledku podněcování změny nesmírně podněcující; b) společné vztahové a intervenční faktory jsou úzce zapojeny do toho, aby tyto pozitivní změny pod dohledem byly možné (Goodyear, 2014). Společné relační faktory se vztahují k těm základním proměnným, které existují ve všech kontrolních krocích (např. očekávání ohledně procesu supervize), zatímco společné intervenční faktory se vztahují k těm intervencím, které se používají v rámci jakéhokoli přístupu dohledu (např. zpětná vazba, stimulace sebereflexe). Každá intervence je navržena tak, aby potřebovala doplnění tou druhou.

CSRM je trans-teoretické povahy, jeho cílem je poskytnout vysvětlení toho, jak dochází nebo nedochází ke změně dohledu v dohledu. Chyběl nám způsob, jak

pochopit změnu nebo její absenci napříč různými modely supervize. CSRM je graficky znázorněno na obrázku 1, klíčové proměnné jsou: a) počáteční plán dohlížečského a jeho další údržba; a b) tři cesty vztahu, které vyvolávají změnu dohledu. Tyto tři cesty vztahu jsou: a) dohlížitel dohlíží na skutečný vztah (klade důraz na profesní sounáležitost, připoutanost a sociální spojení); b) vytvoření očekávání specifických pro supervizi a zavedení konzistentní supervize s očekávatelným rámcem, který je dohlížitelem nabízen, a c) účasti dohlázečského na usnadněných vzdělávacích akcích (kde stále častěji dochází k využití procesu dohledu a k jeho jednání). Tam, kde pouto a tři cesty fungují dostatečně dobře, CSRM tvrdí, že dohled – bez ohledu na zavedenou supervizorní perspektivu – přispívá ke dvěma výsledkům: a) snížení úzkosti, hanby a pochybností o sobě; a (b) lepší kvalifikovanost terapeutické praxe (rozvoj schopností a rozvoj identity terapeuta).

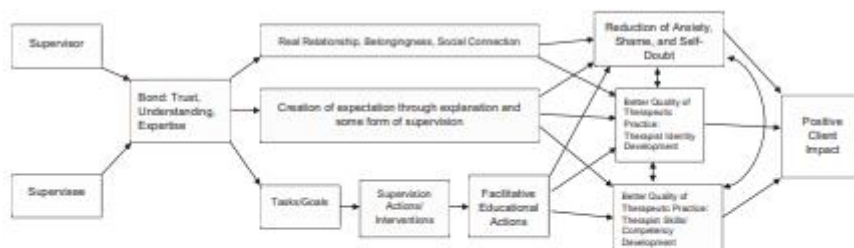

Figure 1. The Contextual Supervision Relationship Model (CSRM; adapted with permission of the American Psychological Association). (a) What was originally labeled as Therapeutic Actions/Supervision Actions (Watkins, Budge et al., 2015) has now been relabeled as Supervision Actions/Interventions. (b) A client impact block, not part of our original CSRM figure, has now been added. See text for explanation of this amendment and addition.

Na tomto obrázku se odrážejí dvě důležité změny modelu. Za prvé, ačkoli je vztah dohledu v konečném důsledku navržen tak, aby příznivě ovlivnil klienty, tato realita nebyla původně v CSRM zachycena (viz Watkins, Budge et al., 2015; Watkins, Wampold a kol., 2015). Toto opomenutí bylo opraveno: Blok dopadu klienta je nyní součástí obrázku 1, se šipkami ukazujícím navrhovaný dohled / dohled nad dopady klienta. Za druhé, blok supervize akce/intervence, který byl v naší původní prezentaci bohužel označen jako Terapeutické akce /Dohledové akce(Watkins, Budge et al., 2015), zdůrazňuje roli akcí a zásahů orgánů supervize. Zdá se však, že zahrnutí terapeutických akcí jako součásti tohoto původního bloku, i když má zdůraznit, že akce supervizora jsou často o terapeutických akcích, zmate a zneklidňuje jednotné místo přiřazené vzdělávacím akcím/intervencím supervizora. Tento blok byl

odpovídajícím způsobem přepracován. CsRM je především vztahový model, předpovídá faktory vztahů v supervizi (viz. Wampold & Imel, 2015).

V CSRM záleží na loajalitě, očekáváních a intervencích: Dohled je navržen tak, aby byl účinnější (a) pokud dohlížitel a supervidovaný jsou přesvědčeni o moci supervize; (b) pokud jsou řešena a naplňována očekávání obou stran, a (c) pokud intervence jasně odpovídají formulované zakázce supervize.

Pět mega-proměnných, které podstatně přispívají ke změně supervidovaného

CSRM zdánlivě poskytuje obhajitelnou, výzkumnou trans-teoretickou strukturu pro oddělení vztahu dohledu a jeho vlastností vyvolávajících změnu. V rámci této struktury nabízí pět mega-proměnných - spojení, koncepce, loajalita, sladění a opatření – ty jsou do značné míry odpovědné za příznivý nebo nepříznivý výsledek supervize. Pokud jakákoliv proměnná chybí nebo je nedostatečně zastoupená, zvyšuje se pravděpodobnost nepříznivého supervizního procesu a výsledku.

Představuji tedy CSRM a tento aspekt mega-proměnných, který je použitelný pro: a) ty, kdo nemusí mít ponětí o tom, jaká terapeutická orientace jim nejlépe vyhovuje, jsou zapojeni do procesuálního terapeutického průzkumu a jsou pod dohledem nadřízeného, který je otevřený jejich průzkumnému a objevnému procesu; a b) ty, kdo sdílí (nebo se chce učit) terapeutickou orientaci dohlázeitele a zapojuje se do procesu supervize, kde cílem je stimulovat učení o tomto konkrétním přístupu. I když se může jednat o dvě velmi odlišné situace supervize, tvrdím, že – tam, kde je dosaženo supervizního úspěchu – dynamika modelu CSRM jednotně platí a je stejně vysvětlující, jako mezi situační přítomnost a síla spojení, koncepce, loajality, sladění a jednání.

Spojení

Jak se jako supervizoři spojíme s našimi supervidovanými? Jak podpoříme spojení? Tvrdím, že supervizorova přítomnost, spojenectví a skutečný vztah, jsou významné aspekty spojení.

Přítomnost supervizora. Přítomnost supervizora, supervizní extrapolace konceptu terapeutické přítomnosti (Colosimo & Pos, 2015; Geller & Greenberg, 2012; Geller & Porges, 2014; Geller, Pos, & Colosimo, 2012), lze pojmout jako faktor, který je předpokladem pro spojenectví účastníků supervize a rozvoj vztahů. V rámci podtextu CSRM navrhuji, aby přítomnost supervizora položila základy pro opětovné setkání a spojení. Abych parafrázoval Gellera a spol. (2012), přítomnost poskytuje základ, na němž stojí všechny nabídky, nabízené orgánem supervize a bez těchto zásadních podmínek by účinné prvky budování vztahů v supervizi byly neopodstatněné. Ačkoli efekt supervize ovlivňuje řada osobních a interpersonálních faktorů (Bernard & Goodyear, 2014), přítomnost supervizora může být stěžejní proměnnou, která nejvíce přímo ovlivňuje okamžik relační spojení a odpojení.

Přítomnost supervizora je definována jako: Stav, kdy člověk má úplné setkání se supervizorem, který že je v okamžiku přítomen na mnoha úrovních — fyzicky, emocionálně, kognitivně a duchovně (po Gellerovi & Greenbergovi, 2012). Přítomnost supervizora zahrnuje: a) kontakt s vlastním zdravým a integrovaným já; b) být otevřený a vnímavý a ponořený do „tady a teď“; c) otevření a rozšíření vědomí v současné době; a d) fungování s plným úmyslem být v plné službě svým supervidovaným a jejich pacientům (srov. Geller & Greenberg, 2012; Geller a kol., 2012). Obecnou funkcí supervize je neustále stimulovat přímý kontakt. Kolosimou a Posem (2015) byly identifikovány a popsány čtyři hlavní režimy přítomnosti, které se zdají být snadno použitelné a přizpůsobitelné situaci supervize. Bytí zde klade důraz na zaměření supervizora na okamžitou přítomnost v místnosti se supervidovaným a jejich diskusi. Navrhuji, aby přítomnost supervizorů, a) byla přípravou na spojenectví v supervizi a skutečné vztahy a napomáhá jejich pokračujícímu růstu, b) zve a vítá vlastní pocit přítomnosti v supervizi a (c) slouží jako silný model pro vyvíjející se pocit přítomnosti terapeuta v léčebné situaci.

Spojenectví v supervizi. Spojenectví je možná naším nejsilnějším, empiricky podporovaným a jednotně přijímacím společným faktorem supervize (Watkins, 2014a). Spojenectví se skládá ze vztahu, cílů a úkolů a odkazuje na pracovní vztah, který vytvářejí orgány supervize a dohlížejíci orgány (Beinart, 2014; Bordin, 1983; Fleming & Benedek, 1964, 1966); jedná se především o spolupráci, spojení ve službách rozvoje terapeuta a rozvoje klienta. Přibližně 50 studií podporuje moc

dozorčího spojenectví. Například příznivě vnímaná aliance je spojována s vnímanější účinností supervize, větší spokojeností se supervizí a s větší ochotou jít s kůží na trh. Nepříznivě vnímané spojenectví bylo spojeno s vyšším stupněm stresu, vyšší úrovní vyčerpání a vyhoření a většími konflikty rolí a nejednoznačností rolí (Inman a kol., 2014). Přispívání jak k rozvoji terapeutických dovedností/schopností, tak k rozvoji identity terapeuta je pravděpodobně základem pro efektivní supervizi (Ladany et al., 2016, str. 24). Napříč celou řadou perspektiv supervize se zdá, že jako kritický prostředek spojení je jednomyslně přijata nějaká forma spojenectví nebo pracovního vztahu (Watkins, 2014b).

Skutečný vztah. Zatímco aliance se zaměřuje na práci supervizora, skutečný vztah odkazuje na osobnější, nepracovní stránku vztahu supervizora (Watkins, 2011b, 2015a, 2015b). Například: Pozdravy a částečné komentáře, zdvořilost, přátelský zájem, sebevyjádření, vřelost, důvěra, vyjádření pocitů z událostí ovlivňujících supervizi (např. narození dítěte, smrt rodiče) a sdílení skutečných, vhodných pocitů, které vznikají v situaci supervize (např. smutek nad ukončením supervize, štěstí nad supervizními úspěchy). Jako doplněk k pracovnímu vztahu poskytuje osobní nebo skutečný vztah - charakterizovaný supervizorem a supervizujícím -relační pravost (autentičnost) a realismus. Skutečný vztah v supervizi poskytuje dávku profesní propojenosti, sociální příbuznosti a připoutanosti, a tím přispívá k budování identity nebo praxe (Watkins, 2015a; Watkins, Budge a kol., 2015). V rámci pohledu na supervizi je podle mého názoru kritickou a nezbytnou součástí dohledu nějaká forma skutečného nebo osobního vztahu.

Empatie a sebeodhalení. Důležitost empatie v supervizi nelze podceňovat (Ladany et al., 2016): Umožňuje školiteli vybudovat a posílit vztahovou vazbu. Empatie je skutečně, ne-li životně důležitá zejména u efektivní supervize (Muslin & Val, 1980), která je proto kritická pro vývoj CSRM.

Sebeodhalení supervizora může mít mnoho podob, například poskytování zpětné vazby na jejich výkon ve vztahu, sdílení, že jste pracovali s klientem podobným způsobem, jako by pracoval supervizor, sdílení reakcí na klienty nebo normalizace vývojových kroků supervidovaného (Knox, 2015). Sebeodhalení může nejvíce přímo ovlivnit a vybudovat domluvu o spolupráci a alianci (Ladany & Walker, 2003).

Shrnutí. Supervizní přítomnost spočívá v tom, aby došlo ke spojenectví, aliance zahrnuje spojení prostřednictvím vytvoření supervizního pracovního vztahu, skutečné opětovné spojení zahrnuje spojení prostřednictvím vytváření osobního, lidského, humánní vztahu, empatie a sebevyjádření. To jsou specifické, aktivní způsoby, kterými lze toto spojení neustále projevovat a kultivovat. Pozitivní, funkční spojení je považováno za nezákladnější pro příznivé rozvíjení CSRM; kompromitované, dysfunkční připojení je považováno za kompromisní možnost učení a frustruje příznivé csrm rozvíjení. Lze tedy předpokládat, že: Tam, kde existuje vysoký stupeň přítomnosti supervisor a dohled a kde je navázána silná aliance dohlážitelská a skutečný vztah, bude optimálně ovlivněn proces a výsledek supervize a výsledek. Pověřičně, pokud existuje nízký stupeň přítomnosti, spojenectví a skutečného vztahu pod dohledem, budou negativní účinky dohledu stále pravděpodobnější.

Koncepce

Koncepce se zabývá přesvědčeními a očekáváními supervisorů a supervidovaných a jejich sladěním nebo nesouladem. Jako orgány supervize chceme společně vytvořit a udržovat strukturovatelně definovanou, transparentní a uživatelsky přívětivou strukturu, v níž může supervize probíhat. "Efektivní supervizní práce je postavena na základech pragmatické dohody" (Henderson, 2009, str. xii).

Společné pojetí zkušenosti se supervizí. Snad nejvýkonnější myšlenka v supervizi, která navždy vede a dodává energii své praxi, spočívá ve dvou slovech: rozvoj supervidovaného. Všechny perspektivy supervize začínají základním přesvědčením, že supervidovaní mají potenciál a potřebují další rozvoj. Je-li toto vývojové přesvědčení zkoumáno podrobněji, lze jej rozčlenit alespoň do čtyř společných myšlenkových složek: a) začínající terapeuti postrádají znalosti o léčbě, dovednosti/schopnosti a smysl pro identitu terapeuta nebo vlastní praxi; b) doplácí na častou vlastní negativní zkušenost (např. úzkost, pochybnosti o sobě), která do značné míry vyplývá z nedostatku identity terapeuta, znalostí a dovedností/schopností; c) prostřednictvím supervize, sebereflexe a praxe jsou terapeutické dovednosti/schopnosti a smysl pro identitu terapeuta vývojově kultivovány, zvyšuje se sebevědomí a sebeúčinnost a negativní sebezkušenost se zmírňuje; a d) jak supervidovaní postupují podél vývojového kontinua, získávají stále

vyšší úroveň znalostí o léčbě, dovedností/schopností a pocitu identity terapeuta (Watkins, 2012).

Tyto čtyři složky jsou podle mého přijatou, vzdělávací půdou, na níž jsou založeny všechny perspektivy supervize – naše společné pojetí potřeb supervize a její doporučený lék. Toto společné pojetí problému je zachyceno v a) a b) výše, problém nápravy v c) a d). Supervize jako náprava je neobvyklá myšlenka, která se zdá být pevně zakotvena ve všech myšlenkových systémech – které dohlíží na rozvoj prostřednictvím vystavení se konkrétnímu způsobu dohledu (např. viz nedávné teoreticky založené kapitoly odborníků; Watkins & Milne, 2014). Tato základní myšlenka potenciálně vzbuzuje naději, pocit příslibu a možnosti na počátku a dále vytváří očekávání o síle supervize: Dohled poskytuje cestu vpřed, nápravu a rozvoj (Watkins, 2012). Supervizoři mají tendenci sdílet tento častý koncepční/doporučený lék se supervidovanými prostřednictvím adaptivního vzdělávacího vysvětlení, což je ekvivalent adaptivního vysvětlení v psychoterapii (Wampold, 2010; Wampold & Imel, 2015). Vývojový boj terapeuta je srozumitelný, normativní a nápravný, supervize je lékem na to, co vzdělávání „neuzdravilo“.

Přesvědčení a očekávání ohledně role a funkce supervize. Jak supervizoři, tak supervidovaní mají představu o tom, co je supervize (např. "supervize je místo, kde ") a co zahrnuje ("Moje role supervizora/supervidovaného je"). Orgány dohledu i supervizoři rovněž mají očekávání ohledně supervize, které mohou být procesní a nebo zahrnují supervizní výsledky. Očekávání procesů se zaměřuje na to, co se očekává během supervize (např. očekávané chování, předpokládané intervence), zatímco očekávání výsledků se zaměřují na to, co se očekává v důsledku supervize (např. možná užitečnost zkušeností se supervizí). Očekávání lze posílit, rozpracovat nebo zcela změnit v průběhu interakce supervize. Zdá se, že čím více se supervizor a supervidovaný sblíží, pokud jde o jejich přesvědčení/očekávání v oblasti supervize, tím větší je pravděpodobnost, že budou schopni dobře spolupracovat. Nesoulad (např. konflikt rolí a nejednoznačnost rolí; Friedlander, 2015) může být cestou ke vztahové trhlině.

Prostředky sblížení a očekávání. Zařazení role a diskuse o spolupráci jsou dva primární způsoby, kterými je adaptivní vzdělávací vysvětlení komunikováno a je dosaženo souladu víry a očekávání. Informovaný souhlas, podle kterého jsou

role a povinnosti konkrétně definovány, má být hodnocen a schválen. Toto supervizní nastavení je možná nejlépe zachyceno prostřednictvím smlouvy o supervizi nebo dohody, kterou lze buď slovně vysvětlit, nebo ideálně prezentovat v písemné formě (American Psychological Association, 2015; Thomas, 2010). Po celém světě je stále více přijímána informovaná dohoda (např. viz profesní/etické kodexy Číny, Hongkongu a Íránu) jako životně důležitá nutnost supervizorů (Thomas, 2014). Ačkoli primárním účelem informované dohody/smlouvy je učinit všechny záležitosti přehledné a transparentní (Osborn & Davis, 1996), proces také slouží ke sladění víry /očekávání jak supervizora, tak supervidovaného. Proces informovaného souhlasu usiluje o vytvoření společné vize účastníků supervize. Takové nastavení odpovídajícím způsobem vytváří půdu pro supervizi a v ideálním případě zvyšuje pravděpodobnost úspěšné supervize.

Shrnutí. Pro úspěch supervize potřebují účastníci supervize najít společnou vizi a systém přesvědčení. Zahrnutí rolí a diskuse o spolupráci jsou způsoby, jak lze tuto sdílenou vizi vytvořit: O tom, co je třeba vypracovat, se nejprve mluví. Tyto proměnné, které jsou nedílnou součástí CSRM. Pokud jsou přesvědčení a vysvětlování v supervizi nesprávně provedeny, je pravděpodobnější, že bude supervize neúčelná. Lze tedy předpokládat, že: Pokud existuje popsaná forma supervize s podrobnostmi o očekávaních, bude vztah supervidovaných mnohem lépe připraven a budou rychleji zapojeni do akce.

Jednání

Akce neboli jednání se týká toho, co se skutečně děje - supervize, zásahy supervizora a jejich dopad. Jak konkrétně supervizoři a supervidovaní uvedou své dohodnuté přesvědčení a očekávání? Zdá se, že k úspěšnému dohledu je velmi příhodné, pokud je domluvená forma supervize konzistentní (tj. je v souladu s přesvědčeními/očekávaními stanovenými mezi superviseorem a klientem). Samotná přesvědčení/očekávání supervize jsou nedostatečná: Opatření musí vyvstat, aby splnila víru a očekávání (Watkins, 2012; Watkins, Budge a kol., 2015). Tam, kde se očekávání posunou (např. kvůli superviznímu růstu), by byl obvykle zapotřebí vstřícný posun i v kontrolních opatřeních.

Intervence. Přestože je vesmír psychoterapeutických intervencí obrovský (Marks, Sibilia, & Borgo, 2010), vesmír kontrolních intervencí je poměrně malý. Konceptualizace případu, poskytování zpětné vazby, výuka, modelování, stimulační otázky (reflexní podněcování) a diskuse zachycují velkou část supervizních akcí/jednání (Goodyear, 2014; Milne, Aylott, Fitzpatrick, & Ellis, 2008; Watkins, 2016a; Watkins & Scaturro, 2013). Tyto standardní intervence, které vykazují teoreticky specifické odchylky v implementaci, jsou naprosto nezbytné. Specifické složky SCRMM supervize tak vytvářejí výhody prostřednictvím společného faktoru „očekávání supervize“ (viz Wampold & Imel, 2015). Vysoké očekávání zase může stimulovat zvýšenou angažovanost v činnosti vyvolávající změny; vytvořit tak facilitativní reciproční vzdělávací smyčku. Každé supervizní sezení ideálně poskytuje dávku očekávání realizovaných a posílených prostřednictvím supervize. Popsaný a předepsaný rámec je odsouhlasen.

Zásahy do supervize se zdají být neúčinnější při synchronizaci s vysvětlením problému – důvody, proč je tento „boj“ řešen. Bez ohledu na formu supervize by v ideálním případě mělo být prosazeno meziprocesorové a nápravné opatření, aby se dosáhlo co nejlepšího efektu supervize (viz Wampold & Imel, 2015).

Pomocné vzdělávací akce. Nejdůležitějším rysem všech zásahů/opatření v oblasti supervize však může být toto: Supervidovaný aktivně v praxi využívá zásahů supervizora tak, jako klienti využívají intervenční složky léčby (Wampold & Imel, 2015). Supervizor dohlíží na přijímání a využívání intervenčních složek supervize. Tím se navrhuje, aby se supervidovaní stali stále silnějšími a získali větší pocit sebejistoty a kontroly nad svým vlastním vývojovým procesem. K tomuto aktivnímu zapojení dochází (a) během supervize v interakci se školitelem (např. prostřednictvím diskuse nebo hraní rolí), potenciálně budováním supervizního vztahu a posilováním vytvořených očekávání a (b) během léčby v interakcích s klientem, potenciálně budováním léčebného vztahu a plněním cílů. Mezi příklady pomocné vzdělávací akce patří: Začít empaticky reagovat, učit se identifikaci a používání emocí, použití sebereflexe.

Shrnutí. Jednání vyžaduje akci, mýtus vyžaduje rituál (Frank, 1961): Supervizní zásahy a dohled nad zapojenými akcemi oživují důvody a zesílí víru a očekávání. Jak supervizor, tak supervidovaný, má být aktivní součástí při domlouvání

rámce supervize. Intervence ve vztahu vyvolávají supervizní vývoj a nápady/intervence, které lze praktikovat v terapeutické situaci. Jak se dohled příznivě rozvíjí, dohlíží ideálně stále více a internalizuje proces vynalézavé vzdělávací akce, která dále vyvolává jejich zkušenosti s růstem terapeutů. Pokud se dosáhlo pozitivního dohledu, systém přesvědčení, která zavazují účastníky supervize, je potenciálně dále posílen a validován. Předpokládá se, že: Kde je vysoký stupeň spolupráce účastníků supervize na sjednocení víry/očekávání/ akce, a kde se oba aktivně zapojí do programu předepsaného účinku, bude optimálně ovlivněn proces supervize a výsledek a rozvoj terapeuta bude zase o to vylepšen.

Loajalita

Loajalitě/věrnosti, i když je otázkou víry/očekávání, je v psychoterapeutické literatuře obvykle věnována samostatná pozornost kvůli jejímu výlučnému důrazu na teoretické základy (Wampold & Imel, 2015). Jde o ideologický závazek, na rozdíl od definování omezující pracovní struktury a pragmatických vztahů. Supervize je zde podobně definována jako forma ideologického závazku: Přesvědčení, že tato konkrétní forma supervize, prováděná tímto konkrétním supervizorem funguje a funguje dobře (tj. prováděný dohled je účinný; po Wampold & Imel, 2015). Loajalita je zdánlivě spíše předpokládanou proměnnou napříč našimi různými supervizemi modely, která není obvykle řešena jako specifická proměnná. V CSRM je však věrnosti udělena mocenská pozice, klíčová role při ovlivňování procesu supervize a výsledku (Watkins a kol., v tisku). Je dost dobře možné, že celá zkušenost se supervizí stoupá a klesá na základě věrnosti, kterou pociťuje supervizor a supervidovaný.

Oddanost supervizora. Supervizor je v nejlepší formě, když věří ve svou metodu—že má pozitivní dopad. Stejně jako "žádný klient nechce využít praktika, který nevěří v použití svých procedur" (Wampold & Imel, 2015, str. 275), ani supervidovaný nechtějí využít supervizora, který nevěří v používané postupy supervize. Supervidovaný chtějí angažovaného supervizora, který věří v moc dohledu, který reaguje na to, co dotyčný potřebuje a je schopen poskytnout nápravu. Pokud my, jako supervizoři nevěříme nebo věříme polovičatě, jak můžeme očekávat,

že naši klienti uvěří? Bude-li supervizor přesvědčený, že jeho metoda je dobrá a vhodná pro něj, tak je také vhodná pro supervizi: Větší supervizorova věrnost je cestou k lepšímu výsledku supervize (viz. Moldavsko a David, 2013; Wampold & Had, 2015).

Oddanost supervidovaného. Supervidovaný je v nejlepší formě, když věří v použitou metodu supervize – že má pozitivní vliv, že na tom záleží. Ačkoli určitý stupeň dohledu může být zaveden na počátku supervize (např. kvůli pozitivním přiřazením rolí; Strong, 1968), navrhuje se rozvíjet pod dohledem, diskuse o víře / očekávání a sladění a aktivního zapojení do procesu supervize. Supervidovaný v ideálním případě uvěří, že použitá metoda je pro něj vhodná, a proto na metodu reagují: Větší supervizní loajalita vede k lepšímu výsledku dohledu.

Shrnutí. Loajalita je povzbudivý společný faktor: vzrušuje a dodává energii supervizní práci. Supervize je nejúspěšnější a je velká pravděpodobnost, že bude pracovat dobře, když jsou supervizor i supervidovaný loajální použité metodě (srov. Watkins a kol., v tisku). Předpokládá se, že: Pokud existuje vysoký stupeň loajality a kde je tato loajalita smluvena prostřednictvím programu spolupráce, budou zkušenosti se supervizí stále pozitivněji ovlivněny a výsledky budou odpovídajícím způsobem posíleny.

Závěr

CSRM, kontrolní extrapolace Wampoldova kontextového psychoterapeutického vztahu (Wampold, 2001, 2010; Wampold & Imel, 2015) poskytuje vysvětlení změny nebo nedostatku změn prostřednictvím supervizního vztahu: Odráží běžné faktory, běžné procesy, perspektivu běžných postupů (Watkins, 2016a). Tvrdím, že ve všech systémech supervize jsou to právě mega-proměnné, na kterých záleží: spojení, koncepce, loajalita, sladění a opatření. Ačkoli tyto proměnné mohou být prosazeny různými způsoby nebo diferenciallyně užívány napříč perspektivami supervize, jsou přítomné, aktivní a přesto funkční. Těchto pět proměnných jsou tím základním, z čeho se dělá supervize. Zásahu má CSRM a já jsem si zde přál lépe je definovat a objasnit jejich roli.

